

Sygn. akt I A Ca 752/16

Sygn. akt I A Cz 1018/16

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 8 lutego 2017 r.

Sąd Apelacyjny w Białymstoku I Wydział Cywilny

w składzie:

Przewodniczący	:	SSA Krzysztof Chojnowski (spr.)
Sędziowie	:	SA Elżbieta Borowska SA Jarosław Marek Kamiński
Protokolant	:	Iwona Zakrzewska

po rozpoznaniu w dniu 8 lutego 2017 r. w Białymstoku

na rozprawie

sprawy z powództwa(...) **w W.**

przeciwko **E. O.**

o udzielenie informacji

na skutek apelacji **pozwanego**

od wyroku Sądu Okręgowego w Białymstoku z dnia 13 czerwca 2016 r. sygn. akt I C 715/16

i zażalenia **powoda**

na postanowienie zawarte w punkcie III wyroku Sądu Okręgowego w Białymstoku z dnia 13 czerwca 2016 r. sygn. akt I C 715/16

I. oddala apelację;

II. zmienia zaskarżone postanowienie i zasądza od pozwanego na rzecz powoda kwotę 1.137 zł tytułem zwrotu kosztów procesu;

III. zasądza od pozwanego na rzecz powoda kwotę 840 zł tytułem zwrotu kosztów postępowania odwoławczego.

(...)

UZASADNIENIE

Powód (...)z siedzibą w W. wnosił o zobowiązanie pozwanego E. O. do udzielenia w terminie 14 dni od daty wydania orzeczenia informacji obejmujących: a) rzeczywistą frekwencję (liczbę par) na balu sylwestrowym, zorganizowanym w dniu (...) w obiekcie B. G., położonym w miejscowości N. przy ul. (...); b) wykaz wykonanych i odtworzonych utworów słowno-muzycznych na balu, o którym mowa w pkt a), z wyszczególnieniem tytułów utworów oraz imion i nazwisk ich twórców (kompozytorów i autorów tekstu); c) przychody brutto z tytułu zaproszeń, kart wstępu, biletów na bal sylwestrowy w dniu (...), także dotyczących: d) rzeczywistej frekwencji (liczby par) na balu sylwestrowym (S. J.) zorganizowanym w tym samym obiekcie w dniach (...), e) wykazu wykonanych i odtworzonych utworów słowno – muzycznych na tym balu z wyszczególnieniem tytułów utworów oraz imion i nazwisk ich twórców (kompozytorów i autorów tekstu), f) przychodów brutto z tytułu zaproszeń, kart wstępu, biletów na bal sylwestrowy w dniu (...) Ponadto domagał się zasądzenie na jego rzecz kosztów procesu według norm przepisanych.

Pozwany E. O. wnosił o oddalenie wniosku w całości oraz zasądzenie od powoda na jego rzecz kosztów procesu. Nie kwestionował faktu, że w dniach (...) impreza miała miejsce, jednakże zaprzeczył, aby odbyła się ona również w dniach (...), a nadto twierdził, że powód nie uprawdopodobnił faktu naruszenia praw autorskich artystów reprezentowanych przez powoda.

W toku procesu, powód cofnął żądanie dotyczące udzielenia informacji z pkt d) – f) i wnosił o umorzenie postępowania w tej części.

Sąd Okręgowy w Białymstoku wyrokiem z dnia 13 czerwca 2016r. zobowiązał pozwanego do udzielenia powodowi w terminie 14 dni od uprawomocnienia się wyroku następujących informacji: a) rzeczywistej frekwencji (liczby par) na balu sylwestrowym zorganizowanym w dniu(...)w obiekcie B. G., położonym w N. przy ulicy (...); b) wykazu wykonanych i odtworzonych utworów słowno-muzycznych na balu, o którym mowa w punkcie a), z wyszczególnieniem tytułów utworów oraz imion i nazwisk ich twórców (kompozytorów i autorów tekstów); c) przychodów brutto z tytułu zaproszeń, kart wstępu, biletów na bal sylwestrowy w dniu (...); umorzył postępowanie w pozostałym zakresie; zasądził od pozwanego na rzecz powoda kwotę 417 złotych tytułem zwrotu kosztów procesu oraz nakazał pobrać od pozwanego na rzecz Skarbu Państwa Sądu Okręgowego w Białymstoku kwotę 540 złotych tytułem brakujących kosztów sądowych.

Orzeczenie to zapadło w oparciu o następujące ustalenia faktyczne i ocenę prawną:

(...) w W. jest organizacją zbiorowego zarządzania prawami autorskimi, która na podstawie Decyzji Ministra Kultury i Sztuki z dnia 01.02.1995r., zmienionej decyzją z dnia 23.10.1998r. i decyzją z dnia 28.02.2003r., zarządza prawami autorskimi do utworów słownych, muzycznych, słowno-muzycznych i choreograficznych na wymienionych tą decyzją polach eksploatacji, w tym m.in. publiczne wykonanie i odtwarzanie.

E. O. od dnia 1 września 1991r. prowadzi działalność gospodarczą pod firmą (...) O. E. z siedzibą w C., w ramach której w dniach (...)zorganizował w obiekcie B. G. przy ul. (...) w miejscowości N. imprezę sylwestrową. Strony nie miały zawartej umowy licencyjnej. Na wezwanie powoda do jej zawarcia, pozwany nie kwestionował faktu zorganizowania balu sylwestrowego w dniach (...), jednocześnie żądając od powoda przedstawienia wykazu utworów, które zostały zarejestrowane przez przedstawicieli (...) w trakcie jej trwania. Mimo ponownego wezwania pozwanego do zawarcia stosownej umowy oraz do udzielenia szczegółowych informacji niezbędnych do ustalenia wysokości wynagrodzenia należnego twórcom oraz do podziału tantiem, nie doszło do zawarcia między stronami umowy.

Sąd Okręgowy, oceniając zgromadzony w sprawie materiał dowodowy, uznał powództwo za zasadne w części dotyczącej żądania udzielenia informacji odnośnie balu sylwestrowego w dniach (...)

Odnosząc się do zgłoszonego przez pozwanego zarzutu braku legitymacji czynnej po stronie (...) do występowania w procesie wskazał, że zgodnie z treścią art. 104 ust. 1 ustawy z dnia 04.02.1994r. o prawie autorskim i prawach pokrewnych (p.a.p.p.), organizacjami zbiorowego zarządzania prawami autorskimi lub prawami pokrewnymi są w jej rozumieniu stowarzyszenia zrzeszające twórców, artystów wykonawców, producentów lub organizacje radiowe i telewizyjne, których statutowym zadaniem jest zbiorowe zarządzanie i ochrona powierzonych im praw autorskich lub

praw pokrewnych oraz wykonywanie uprawnień wynikających z ustawy. Stosownie do art. 105 ust.1 cytowanej ustawy domniemywa się, że organizacja zbiorowego zarządzania jest uprawniona do zarządzania i ochrony w odniesieniu do pól eksploatacji objętych zbiorowym zarządzaniem oraz, że ma legitymację procesową w tym zakresie. Przytoczona wyżej regulacja kreuje domniemanie, że organizacja zbiorowego zarządzania jest uprawniona do zarządzania i ochrony w odniesieniu do pól eksploatacji objętych zbiorowym zarządzaniem oraz, że ma legitymację procesową w tym zakresie. Domniemanie to jest wzruszalne i może zostać obalone, gdy do tego samego utworu lub artystycznego wykonania rości sobie tytuł więcej niż jedna organizacja zbiorowego zarządzania. Domniemanie ustanowione w powyższym przepisie jest zatem skuteczne wobec podmiotu, który nie ma zawartej umowy z organizacją zbiorowego zarządzania, a wykorzystuje utwory bądź artystyczne wykonania objęte ochroną prawną. Co do zasady powinien zawrzeć umowę licencyjną i wносить stosowne opłaty za korzystanie z cudzych praw autorskich. Skoro tego nie czyni, a zgłasza się do niego organizacja zbiorowego zarządzania, domniemywa się, że jest ona uprawniona do pobierania wynagrodzenia za korzystanie z praw autorskich w ramach pola eksploatacji, którym zarządza. Sąd Okręgowy, odwołując się do orzecznictwa (por. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 15 maja 2009 r., II CSK 701/08, LEX nr 519312) podkreślił, że dla uchylecia omawianego domniemania pozwany musi wykazać, że istnieje inna organizacja działająca w tym samym zakresie, a nadto, że powołuje się ona wobec niego na swój tytuł do tych samych praw, czego w niniejszej sprawie nie uczynił. Wynikające z art. 105 ust. 1 prawa autorskiego domniemanie działa zatem na korzyść organizacji zbiorowego zarządzania i pozwala uniknąć jej bezpośredniego dowodu co do dysponowania przez nią prawami do konkretnych utworów – nakładając jedynie obowiązek udowodnienia istnienia owego domniemania, tj. faktu objęcia określonych pól eksploatacji zbiorowym zarządzaniem. W tej sytuacji należało przyjąć, że strona powodowa posiada legitymację czynną do żądania udzielenia informacji objętych pozwem.

Sąd I instancji nie uwzględnił wniosku pozwanego o przekazanie sprawy według właściwości do Wydziału Gospodarczego Sądu Okręgowego. Wskazał, że wprawdzie powód, działający w formie stowarzyszenia i prowadzący dwa rodzaje działalności: statutową i gospodarczą, może być co do zasady uznany za przedsiębiorcę, niemniej jednak w niniejszej sprawie przyjął, że podstawę roszczeń powoda stanowi przepis art. 105 ust. 2 p.a.p.p., którego celem jest ułatwienie dochodzenia innych zasadniczych roszczeń, wynikających z naruszenia autorskich praw majątkowych, a tym samym uzyskania efektywnej ochrony praw ustawowo zagwarantowanych. Sformułowanie „w zakresie swojej działalności” oznacza, że chodzi o wynagrodzenia zarówno związane z korzystaniem z praw autorskich, jak i będące następstwem ich naruszenia, dotyczące praw objętych udzielonym zezwoleniem. Zwrócił również uwagę, że działalność powoda jest działalnością niezarobkową, ograniczoną do realizacji upoważnień wynikających z przepisów prawa lub decyzji Ministra Kultury, a z tytułu prowadzenia takiej działalności powód nie uzyskuje wynagrodzenia.

Dalej Sąd Okręgowy przyjął, że niezależnie od powoływania się przez powoda na treść art. 80 p.a.p.p., podstawą jego żądania jest art. 105 p.a.p.p., zgodnie z którym domniemywa się, że organizacja zbiorowego zarządzania jest uprawniona do zarządzania i ochrony w odniesieniu do pól eksploatacji objętych zbiorowym zarządzaniem oraz że ma legitymację procesową w tym zakresie. Na domniemanie to nie można się powołać, gdy do tego samego utworu lub artystycznego wykonania rości sobie tytuł więcej niż jedna organizacja zbiorowego zarządzania. Przepis ten ustanawia na rzecz organizacji zbiorowego zarządzania domniemanie statusu zarządcy w odniesieniu do konkretnych pól eksploatacji oraz domniemanie legitymacji procesowej w celu ochrony autorskich praw majątkowych. Powoda obciążał zatem obowiązek wykazania faktu korzystania przez pozwanego na określonym polu eksploatacji z chronionego utworu określonego albo też anonimowego twórcy. W przedmiotowej sprawie powód wykazał, że pozwany w ramach prowadzonej działalności gospodarczej w dniach 31.12.2015r./01.01.2016r. publicznie odtwarzał i wykorzystywał utwory muzyczne i słowno-muzyczne podczas balu sylwestrowego, przy czym stron nie łączyła umowa licencyjna. Pozwany okoliczności tych nie kwestionował. Pozwany obowiązany był zatem do uiszczenia za pośrednictwem powoda jako organizacji zbiorowego zarządzania prawami autorskimi opłat w wysokości określonej stosownie do wpływów z tego tytułu na rzecz twórców oraz wydawców, czego nie uczynił. Z tych przyczyn Sąd uznał, że skoro powód stara się o uzyskanie danych, które stanowią podstawę do ustalenia wysokości tych opłat, a pozwany skutecznie nie zakwestionował po stronie stowarzyszenia czynnej legitymacji procesowej, to powództwo podlegało uwzględnieniu w całości.

Z uwagi na skuteczne cofnięcie powództwa w części dotyczącej udzielenia informacji z pkt d) – f) pozwu, dotyczącego balu sylwestrowego, który miał się odbyć w tym samym obiekcie w dniach (...), Sąd Okręgowy umorzył postępowanie w tym zakresie na podstawie art. 355 § 1 k.p.c. w zw. z art. 203 k.p.c. O kosztach orzekł w oparciu o treść art. 98 k.p.c., zgodnie z zasadą odpowiedzialności za wynik procesu, zasądzając od pozwanego na rzecz powoda kwotę 417 zł tytułem zwrotu kosztów procesu, na którą składały się koszty zastępstwa procesowego (360 zł), których wysokość określa treść § 10 ust. 1 pkt 2 Rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28.09.2002r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów pomocy prawnej udzielonej przez radcę prawnego z urzędu (t.j. Dz. U. z 2013r. poz. 490), a także opłata skarbową od pełnomocnictwa (17zł) oraz uiszczona opłata od pozwu w kwocie 40 zł. Sąd nakazał również pobrać od pozwanego na rzecz Skarbu Państwa kwotę 540 zł tytułem brakujących kosztów sądowych, albowiem opłata od pozwu w niniejszej sprawie ustalona została na 600 zł, zaś uiszczona została wyłącznie w części przez stronę powodową.

Powyższy wyrok w części uwzględniającej powództwo i orzekającej o kosztach procesu zaskarżył apelacją pozwany, zarzucając:

1. naruszenie przepisów prawa materialnego, tj. :

- art. 80 ust. 1 pkt 2 ustawy z dnia 04.02.1994 r. o prawie autorskim i prawach pokrewnych, zwaną dalej u.p.a.p.p., poprzez błędną jego wykładnię i tym samym niezastosowanie, niezależnie od powoływania się powoda na jego treść; Sąd nie wziął pod uwagę, iż celem wniosku było umożliwienie powodowi podjęcia decyzji w przedmiocie dochodzenia roszczeń, o których mowa w art. 79 ust. 1 u.p.a.p.p., oraz określenia zakresu żądań w wypadku wytoczenia ewentualnego przysiężnego powództwa;

- art. 105 ust. 1 i 2 u.p.a.p.p. poprzez błędną jego wykładnię i niewłaściwe jego zastosowanie w przedmiotowej sprawie poprzez przyjęcie, że powód dochodził poprzez złożenie wniosku określenia wysokości wynagrodzeń i opłat należnych mu od pozwanego;

2. naruszenie przepisów postępowania poprzez błędną ich wykładnię i niewłaściwe zastosowanie tj.:

- art. 321k.p.c., poprzez orzeczenie w przedmiocie nie objętym żądaniem; w granicach żądania powoda mieściło się bowiem uzyskanie informacji w celu umożliwienia mu podjęcia decyzji w przedmiocie dochodzenia roszczeń, o których mowa w jej art. 79 ust. 1 u.p.a.p.p., oraz określenia zakresu żądań w wypadku wytoczenia powództwa, a nie udzielenia informacji niezbędnych do określenia wysokości dochodzonych przez organizację zbiorowego zarządzania prawami autorskimi wynagrodzeń i opłat; tym samym podstawa żądania i przesłanki jego realizacji są inne; wiąże się to także z odmienną formą postępowania, która charakteryzuje się odrębnościami w stosunku do postępowania rozpoznawczego, co ma również konsekwencje w odniesieniu do pozwanego;

-art. 183⁸ oraz 210 § 2² k.p.c. poprzez ich niezastosowanie tj. niepouczenie strony o możliwości ugodowego załatwienia sporu, w szczególności w drodze mediacji, do czego Sąd na mocy przepisów prawa jest zobowiązany.

Wskazując na powyższe wnosił o zmianę zaskarżonego wyroku poprzez oddalenie powództwa oraz obciążenie powoda kosztami procesu, ewentualnie jego uchylenie i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania Sądowi I instancji.

Zażalenie na zawarte w pkt. III wyroku orzeczenie o kosztach procesu wywiódł powód, zarzucając:

1. niezastosowanie § 8 ust. 1 pkt. 2 w zw. z § 21 w zw. z § 22 i § 23 Rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015 r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych (Dz. U. poz. 1804), w sytuacji gdy niniejsze przepisy mają zastosowanie w przedmiotowej sprawie;

2. niezasadne zastosowanie § 10 ust. 1 pkt. 2 Rozporządzenie Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 września 2002 r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów pomocy prawnej

udzielonej przez radcę prawnego ustanowionego z urzędu, (t.j. Dz. U. z 2013 r. poz. 490 z późn. zm.) w sytuacji gdy w/w akt prawny utracił moc.

Wskazując na powyższe wnosił o zmianę zaskarżonego postanowienia poprzez zasądzenie od pozwanego na rzecz powoda kwoty 1137 zł tytułem zwrotu kosztów procesu, w tym kwoty 1080 zł tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego oraz zasądzenie od pozwanego na rzecz powoda kosztów w postępowaniu zażaleniowym.

Ponadto powód złożył odpowiedź na apelację, w której domagał się oddalenia apelacji pozwanego oraz zasądzenia na jego rzecz kosztów zastępstwa procesowego za II instancję według norm przepisanych.

Sąd Apelacyjny zważył, co następuje:

Apelacja pozwanego jest oczywiście niezasadniona, natomiast zasadne jest zażalenie powoda.

Odnosząc się w pierwszej kolejności do apelacji strony pozwanej należy w wskazać, że w niniejszej sprawie roszczenie strony powodowej słusznie zostało zakwalifikowane jako roszczenie z art. 105 ust. 2 p.a.p.p., zaś powód tego nie kwestionował. Godzi się zauważyć, że w treści pisma inicjującego postępowanie powołał się on zarówno na treść udzielonego mu zezwolenia na zarządzanie prawami autorskimi i domniemanie płynące z art. 105 ust. 1 p.a.p.p., jak i na fakt zorganizowania przez pozwanego dwóch imprez sylwestrowych, na których rozpowszechniano utwory muzyczne oraz słowno – muzyczne bez zgody twórców. Stwierdził także, że żądane informacje są mu potrzebne do określenia wysokości roszczeń z tytułu naruszenia autorskich praw majątkowych, a wysokość stawek wynagrodzeń autorskich wynika ze stosowanych przez powoda tabel (dołączonych), uzależniających stawki wynagrodzenia m.in. od rodzaju imprezy, liczby uczestników i wysokości opłaty za wstęp. Wprawdzie jako podstawę roszczenia wskazał art. 80 ust. 1 pkt. 2 p.a.p.p., jednakże, w odpowiedzi na zarządzenie z dnia 14 kwietnia 2016 r. zobowiązujące go do wypowiedzenia się czy dochodzi roszczenia materialnoprawnego (informacyjnego) czy też udzielenia zabezpieczenia, w piśmie z dnia 22 kwietnia 2016 r. jednoznacznie wskazał, że roszczenie ma charakter materialnoprawny (k. 33). Jak słusznie zauważył Sąd Okręgowy, który nie był związany kwalifikacją prawną wskazaną przez powoda – w tych okolicznościach podstawę żądania stanowił przepis art. 105 ust. 2 p.a.p.p. Z treści samych żądań oraz z uzasadnienia pozwu wynika bowiem, że powód zmierza do ustalenia wysokości roszczeń z tytułu naruszenia autorskich praw majątkowych, nie zaś do ustalenia czy w ogóle doszło do takiego naruszenia.

Odnosząc się natomiast do zarzutu apelacji dotyczącego naruszenia art. 321 k.p.c. należy przypomnieć, że zgodnie z tym przepisem sąd nie może wyrokować co do przedmiotu, który nie był objęty żądaniem, ani zasądzać ponad żądanie. Przepis ten pozostaje w ścisłym związku z art. 187 § 1 k.p.c., zaś ustalone w nim wymagania pozwu jako pisma procesowego inicjującego postępowanie cywilne, obejmują poza ogólnymi warunkami jakie spełniać powinny pisma procesowe, jedynie obowiązek dokładnego określenia żądania oraz przytoczenia uzasadniających je okoliczności faktycznych. W uzasadnieniu wyroku z dnia 28 marca 2014 r. III CSK 156/2013 nie publ., Sąd Najwyższy, w podsumowaniu dorobku orzeczniczego dotyczącego związania sądu zgłoszonym żądaniem, wyjaśnił, że ustawodawca nie wymaga, by powód określał podstawę prawną dochodzonego żądania, gdyż jego kwalifikacja prawna jest obowiązkiem sądu. Oznacza to, że nawet wskazanie jej przez powoda nie jest wiążące dla sądu, który w ramach dokonywanej subsumcji jest zobowiązany do oceny roszczenia w aspekcie wszystkich przepisów prawnych, które powinny być zastosowane jako mające oparcie w ustalonych faktach (por. orzeczenia Sądu Najwyższego z dnia 13 czerwca 1947 r. C. III 137/47 OSNC 1948, nr 1 poz. 20, z dnia 2 maja 1957 r. 2 CR 305/57 OSNC 1958, nr 3 poz. 72; wyrok z dnia 15 września 2004 r. III CK 352/2003 nie publ.). Podanie błędnej podstawy prawnej nie może wywołać negatywnych skutków dla powoda, ale wskazanie w pozwie przez profesjonalnego pełnomocnika powoda podstawy prawnej żądania, mimo braku takiego obowiązku, może spowodować ukierunkowanie postępowania i pozwolić na zidentyfikowanie charakteru zgłoszonego żądania, a zatem i okoliczności decydujących o jego zasadności (por. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 23 lutego 1999 r. I CKN 252/98 OSNC 1999, nr 9 poz. 152). Ukierunkowanie to nie może jednak oznaczać formalnego związania sądu podaną podstawą prawną zwłaszcza, gdy okoliczności faktyczne mogą stanowić oparcie dla innej, adekwatnej podstawy prawnej (por. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 28 lutego 2002 r. III CKN 182/2001 nie publ.).

Związanie sądu przy wyrokowaniu żądaniem stanowi wyraz obowiązywania zasady dyspozycyjności i oznacza niedopuszczalność orzekania co do przedmiotu, który nie był objęty żądaniem, ani ponad żądanie (art. 321 k.p.c.). Ze względu na to, że powód nie ma obowiązku przytaczania w pozwie podstawy prawnej dochodzonego roszczenia, dopuszczalne jest zasądzenie roszczenia wynikającego z przytoczonej przez niego podstawy faktycznej. Jednolite jest stanowisko Sądu Najwyższego, akceptowane w doktrynie, że przyjęcie przez sąd innej podstawy prawnej niż wskazana przez powoda nie stanowi wyjścia poza granice żądania, określone art. 321 k.p.c. (wyroki: z dnia 15 kwietnia 2003 r. V CKN 115/2001, z dnia 15 września 2004 r. III CK 352/2003; z dnia 6 grudnia 2006 r. IV CSK 269/2006; z dnia 24 maja 2007 r. V CSK 25/2007 OSNC - ZD 2008, nr 2 poz. 32; z dnia 27 marca 2008 r. II CSK 524/2007; z dnia 20 lutego 2008 r. II CSK 449/2007).

W tym miejscu należy jeszcze raz podkreślić, że wprowadził powód, reprezentowany przez fachowego pełnomocnika jako podstawę swoich roszczeń wskazywał we wniosku art. 80 ust. 1 pkt.2 p.a.p.p., jednakże z drugiej strony wskazywał na materialnoprawny charakter roszczenia (pismo z 22 kwietnia 2016 r.), treść udzielonego mu zezwolenia na zarządzanie prawami autorskimi i domniemanie płynące z art. 105 ust. 1 p.a.p.p., dokonane przez pozwanego naruszenie tych praw oraz niezbędność żądanych informacji dla określenia wysokości swoich roszczeń. Przyjął zatem należało, że dochodzi on roszczenia informacyjnego, aby ustalić rzeczywiste rozmiary szkody, jest bowiem bezsporne, że pozwany bez umowy eksploatował utwory chronione przez powoda. Uprawnieniem Sądu pierwszej instancji było dokonanie oceny żądania powoda na mającej do niego zastosowanie podstawie prawnej i z tego obowiązku Sąd pierwszej instancji właściwie się wywiązał. Zauważyć również należy, że pozwany, pomimo prawidłowego wezwania sądu, nie stawiał się na rozprawę w dniu 30 maja 2016r. (bez usprawiedliwienia), przez co niemożliwe było pouczenie go o przyjętej przez Sąd I instancji podstawie prawnej roszczenia. W tym kontekście niezasadny jest zarzut wykroczenia poza granice żądania powoda, jak też naruszenia przepisu art. 379 pkt. 5 k.p.c. Można jedynie założyć, że w opisanej sytuacji stronie pozwanej przysługiwało uprawnienie do składania wniosków dowodowych w zasadzie nieograniczone art. 381 k.p.c., jednakże E. O. z powyższego uprawnienia nie skorzystał i nie przedstawił żadnych nowych dowodów.

Sąd I instancji prawidłowo przyjął w niniejszej sprawie zaistnienie przesłanek z art. 105 ust. 2 ustawy z dnia 04 lutego 1995 roku o prawie autorskim i prawach pokrewnych (t.j. Dz.U. z 2016 r. poz. 666, ze zm. - dalej jako p.a.p.p.). Przepis ten stanowi, że w zakresie swojej działalności organizacja zbiorowego zarządzania prawami autorskimi i pokrewnymi może się domagać udzielenia informacji oraz udostępnienia dokumentów niezbędnych do określenia wysokości dochodzonych przez nią wynagrodzeń i opłat. Celem powyższego unormowania jest pozyskanie informacji i dokumentów pozwalających ocenić, czy dany podmiot w swej działalności przestrzega przepisów prawa autorskiego. Uprawnienie to, co należy podkreślić, nie pozostaje w związku z faktem naruszenia autorskich praw majątkowych i nie ma charakteru roszczenia uzupełniającego roszczenie główne. Może być dochodzone samodzielnie, w celu uzyskania danych niezbędnych do określenia należnego twórcom wynagrodzenia. Ustanowione w art. 105 ust.2 roszczenie informacyjne ma zatem za zadanie ułatwić dochodzenie innych, zasadniczych roszczeń, jakimi są roszczenia wynikające z naruszenia autorskich praw majątkowych (art. 79 ust. 103 cyt. ustawy) oraz roszczenia o wynagrodzenia (vide: uchwała Sądu Najwyższego z dnia 17 września 2009 r., III CZP 57/09, OSNC 2010, nr 4, poz. 49).

Zgodnie z brzmieniem art. 105 ust.1 cytowanej ustawy domniemywa się, że organizacja zbiorowego zarządzania jest uprawniona do zarządzania i ochrony w odniesieniu do pól eksploatacji objętych zbiorowym zarządzaniem oraz że ma legitymację procesową w tym zakresie. Na domniemanie to nie można się powołać, gdy do tego samego utworu lub artystycznego wykonania rości sobie tytuł więcej niż jedna organizacja zbiorowego zarządzania. Przytoczona wyżej regulacja kreuje domniemanie, że organizacja zbiorowego zarządzania jest uprawniona do zarządzania i ochrony w odniesieniu do pól eksploatacji objętych zbiorowym zarządzaniem oraz że ma legitymację procesową w tym zakresie. Jest to jednak domniemanie wzruszalne. Z mocy powołanego przepisu zostaje ono obalone, gdy do tego samego utworu lub artystycznego wykonania rości sobie tytuł więcej niż jedna organizacja zbiorowego zarządzania. W orzecznictwie zwraca się uwagę na to, iż pojęcie „tego samego utworu lub artystycznego wykonania” nie zawęża się do konkretnego utworu lub artystycznego wykonania, lecz oznacza te same kategorie utworów lub artystycznych wykonań (por. wyrok Sądu Apelacyjnego w Warszawie z dnia 31 sierpnia 2010 r., I ACa 220/10, LEX nr 1120091).

Domniemanie ustanowione w art. 105 ust. 1 p.a.p.p. jest skuteczne wobec podmiotu, który nie ma zawartej umowy z organizacją zbiorowego zarządzania, a wykorzystuje utwory bądź artystyczne wykonania objęte ochroną prawną. Co do zasady bowiem powinien zawrzeć umowę licencyjną i wносить stosowne opłaty za korzystanie z cudzych praw autorskich. Skoro tego nie czyni, a zgłasza się do niego organizacja zbiorowego zarządzania, domniemywa się, że jest ona uprawniona do pobierania wynagrodzenia za korzystanie z praw autorskich w ramach pola eksploatacji, którym zarządza.

Dla uchylenia omawianego domniemania pozwany musi zatem wykazać, że istnieje inna organizacja działająca w tym samym zakresie, a nadto, że powołuje się ona wobec niego na swój tytuł do tych samych praw (por. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 15 maja 2009 r., II CSK 701/08, LEX nr 519312, Monika Czajkowska - Dąbrowska "Prawo autorskie i prawa pokrewne. Komentarz" Zakamycze 2005). Podkreślić zarazem należy, że do wzruszenia domniemania przewidzianego w art. 105 ust. 1 p.a.p.p. nie jest wystarczającym samo wskazanie działającej w tym samym zakresie innej organizacji.

Przenosząc powyższe rozważania na grunt niniejszej sprawy zdaniem Sądu Apelacyjnego należało uznać, iż w niniejszej sprawie legitymacja czynna i uprawnienia strony powodowej nie budzą wątpliwości, a polemika zawarta w zarzutach apelacji nie uwzględnia faktu, że dla uchylenia omawianego domniemania z art. 105 ust. 1 p.a.p.p. pozwany musiałby wykazać, że ma zawartą umowę z inną organizacją zbiorowego zarządzania prawami autorskimi bądź też, że taka inna organizacja rości sobie prawo do poszczególnych utworów rozpowszechnianych przez niego w trakcie balu sylwestrowego zorganizowanego w dniu (...) w obiekcie B. G., położonym w miejscowości N. przy ul. (...). Niewątpliwie w toku procesu strona pozwana w żadnej mierze nie wykazała, iż ma podpisaną umowę z inną organizacją zbiorowego zarządzania i ponosi na rzecz tej organizacji opłaty licencyjne, nie powoływała się także, by taka inna organizacja zgłosiła wobec pozwanego roszczenia do jakichkolwiek utworów. Nie doszło zatem do skutecznego obalenia domniemania wynikającego z normy art. 105 ust. 1 p.a.p.p.

W realiach przedmiotowej sprawy nie budzi też wątpliwości, że powodowi służy roszczenie z art. 105 ust. 2 p.a.p.p. Ze zgromadzonego w sprawie materiału dowodowego wynika bowiem, iż (...)w W. działa w oparciu o decyzję Ministra Kultury i Sztuki z dnia 1 lutego 1995r., zmienionej decyzjami z dnia 23 października 1998 r. oraz 28 lutego 2003 r., na podstawie których udzielono mu zezwolenia na zbiorowe zarządzanie prawami autorskimi do utworów słownych, muzycznych, słowno-muzycznych i choreograficznych na wymienionych polach eksploatacji, w tym m.in. na publiczne wykonanie i odtwarzanie. W ocenie Sądu Apelacyjnego Sąd I instancji trafnie przyjął, że powód wykazał w sprawie możliwość zaistnienia naruszenia uprawnień wynikających z przedstawionej przez powoda decyzji Ministra Kultury i Sztuki, które de facto wchodzą w zakres jego działalności.

Zarzut pozwanego naruszenia art. 80 ust. 1 pkt.2 p.a.p.p. poprzez jego niezastosowanie również nie zasługiwał na uwzględnienie. Ustawa z 4 lutego 1994 r. o prawie autorskim i prawach pokrewnych nie reguluje relacji pomiędzy art. 80 ust. 1 pkt 2 i art. 105 ust. 2 p.a.p.p. i brak jest podstaw do przyjęcia, że organizacja zbiorowego zarządzania nie może sięgać do art. 80 ust. 1 pkt 2 cytowanej wyżej ustawy. Należy jednak podkreślić, że po pierwsze oba uprawnienia mają odrębny charakter prawny, po drugie są dopasowane do innych modeli sytuacji i zostały oparte na innych przesłankach, niezależnie od tego, że jedno dotyczy każdego uprawnionego z prawa bezwzględnego, drugie – jedynie organizacji zbiorowego zarządzania, po trzecie ani z przepisów ani z treści tych roszczeń nie wynika, aby zachodziła pomiędzy nimi zależność typu przepis ogólny–przepis szczególny. Pozostawienie wyboru o.z.z. pomiędzy tymi roszczeniami ma sens w tym, że żądanie informacyjne z art. 80 ust. 1 pkt 2 p.a.p.p. jest rozpatrywane w terminie 3 dni od złożenia wniosku, na posiedzeniu niejawnym, w trybie postępowania zabezpieczającego.

Końcowo należy wskazać, że nie doszło również do naruszenia przez Sąd Okręgowy art. 183⁸ oraz 210 § 2² k.p.c. poprzez niepouczenie strony o możliwości ugodowego załatwienia sporu. Przede wszystkim pozwany nie wykazał wpływu ewentualnego naruszenia na treść wyroku, a nadto nie dał Sądowi I instancji możliwości takiego pouczenia, gdyż sam nie stawił się na jedyny termin rozprawy poprzedzającej wydanie orzeczenia. Ponadto możliwość polubownego załatwienia sporu jest aktualna na etapie obu instancji i nie było przeszkód aby pozwany, już świadomy

takiej możliwości (co wynika z apelacji), podjął negocjacje już po wydaniu wyroku w I instancji. Z akt sprawy bezspornie wynika, że takie działania nie zostały rozpoczęte, dlatego sprawa niniejsza została rozstrzygnięta wyrokiem.

Wobec powyższego Sąd Apelacyjny uznał, iż zaskarżony wyrok odpowiada prawu i na podstawie art. 385 k.p.c. oddalił apelację jako pozbawioną uzasadnionych zarzutów.

W zakresie rozstrzygnięcia o kosztach postępowania przed Sądem I instancji Sąd Apelacyjny uznał za zasadne zażalenie powoda.

Zgodzić się należy ze skarżącym, że Sąd Okręgowy dokonał niewłaściwego zastosowania przepisów, ustalając wysokość kosztów zastępstwa procesowego na podstawie aktu prawnego, który utracił moc. Rozporządzenie Ministra Sprawiedliwości z dnia 28.09.2002 r. utraciło moc z dniem 31 grudnia 2015 r. na podstawie § 22 Rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015 r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych.

Niniejsza sprawa została wszczęta przez powoda w dniu 1 kwietnia 2016 r., tj. w dacie obowiązywania Rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015 r., co winno skutkować zastosowaniem przepisów powyższego rozporządzenia. Zgodnie zaś z treścią § 8 ust. 1 pkt. 2 w/w rozporządzenia wysokość stawki minimalnej w sprawie o ochronę dóbr osobistych i ochronę praw autorskich wynosi 1080 zł. Sąd Apelacyjny za zasadne uznał zatem żądanie skarżącego zmiany pkt. III zaskarżonego wyroku poprzez zasądzenie od pozwanego na rzecz powoda kwoty 1137zł tytułem zwrotu kosztów procesu, na którą składały się koszty zastępstwa procesowego w wysokości 1080 zł, opłata sądową od pełnomocnictwa – 17 zł oraz opłata od pozwu – 40 zł.

O kosztach procesu w postępowaniu odwoławczym orzeczono na podstawie art. 98 k.p.c., art. 99 k.p.c. i art. 108 § 1 zd. 1 k.p.c. w zw. z § 8ust.1 pkt 2 w zw. z § 10 ust. 2 pkt 2 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015 r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych (Dz.U. 2015.1804) - pkt III sentencji. Na koszty te składały się koszty zastępstwa procesowego w wysokości 810 zł oraz opłata od zażalenia w kwocie 30 złotych.

(...)